

Aan de raad van de gemeente Harlingen

Betreft: Besluit omgevingsvergunning Sonac te Harlingen

Geachte gemeenteraad,

De firma Sonac te Harlingen heeft per 26 mei 2022 bij de gemeente Harlingen een aanvraag tot wijziging van de vergunning ingediend. Doel van de wijziging is de bestaande productiecapaciteit, zijnde het raffinageproces van dierlijke vetten te verhogen van 40.000 naar 90.000 ton en tevens tijden van de productie te verhogen naar 24/7. In de vergunningaanvraag wordt dan ook gesproken van “vol continu”.

Sonac, gevestigd aan de Industrieweg te Harlingen, grenst direct aan de woonwijk De Spiker, waar vele honderden mensen wonen en waar ook het verzorgingshuis De Spiker is gevestigd. Ook in het verlengde van de Midlumerlaan bevinden zich woningen waarvan de bewoners met regelmaat ernstige overlast ervaren. Omwonenden maken zich dan ook zorgen over deze meer dan forse verdubbeling van de bestaande productiecapaciteit. De zorgen richten zich in het bijzonder op de ernstige geur- dan wel stankoverlast die het bedrijf gedurende de productie veroorzaakt. De stank die het bedrijf nu al produceert veroorzaakt niet alleen gezondheidsrisico's, ademhalingsproblemen, maar tast ook in hoge mate het wooncomfort van de Harlingers in dit deel van de stad aan. De vrees is o.i. meer dan gerechtvaardigd dat door een verhoging van de capaciteit, zoals de vergunning het bedrijf toestaat, de problemen alleen nog maar zullen toenemen.

Ter inzage legging

De ontwerp vergunning voor deze uitbreiding is door de gemeente ter inzage gelegd. Het is ook tegen deze procedure van ter inzagelegging waarop ons bezwaar zich richt. De gemeente heeft zich voor deze ter inzagelegging slechts beperkt tot haar wettelijke verplichting van publicatie van de genoemde ontwerp vergunning voor Sonac in de lokale media. Gelet op het feit dat het bedrijf al jarenlang geur- en stankoverlast veroorzaakt – het bedrijf staat in Harlingen bekend als “de stinkfabriek”- was het meer dan alleszins aannemelijk geweest wanneer de gemeente in het kader van veiligheid en zorg haar verantwoordelijkheid voor haar burgers had genomen door hierover informatiebijeenkomsten te beleggen, dan wel dat de gemeente haar inwoners pro actief met informatiemiddelen had benaderd. Daar komt bij dat de periode van ter inzagelegging heeft plaatsgevonden in de zomermaanden, van 15 juni jl tot en met 15 juli jl. een periode zoals de gemeente ongetwijfeld weet waarin veel mensen wegens vakantie afwezig zijn.

Wij realiseren ons maar al te goed dat deze reactie buiten de formele wettelijke termijn van de ter inzagelegging valt. Dat komt ook omdat de publicatie over de vergunningaanvraag niet tijdig door ons is opgemerkt. Desondanks doen wij een klemmend beroep op de gemeenteraad, om de verstrekte vergunning te heroverwegen.

Fumo rapport

Wij doen dat tevens op basis van onjuistheden die wij in de toelichting op de vergunningaanvraag hebben geconstateerd. In de toelichting van de FUMO (2022-FUMO-0053692 besluit omgevingsvergunning Sonac) wordt in de tweede alinea onder punt 2.6.4. gesteld: “Binnen de inrichting zijn feitelijk geen geurrelevante bronnen aanwezig. De installatie is een gesloten systeem. Er vindt verpomping plaats van olie en vetten waarbij hooguit verdringslucht zal ontstaan met een zeer lage geurconcentratie”. Dit is op zich een bijzondere en onjuiste constatering. Iedereen in de omgeving van de fabriek weet en ervaart dat bij windrichtingen zoals noord, noord-oost en oost er met grote regelmaat een ondragelijke stank van de fabriek afkomt die je letterlijk de adem beneemt. Wanneer er sprake zou zijn van een “gesloten systeem” zoals in de toelichting van de

FUMO wordt aangegeven, zou er van overlast geen sprake kunnen of moeten zijn. Het tegendeel is echter met grote regelmaat het geval.

In de daarop volgende alinea stelt de FUMO dat “Aangezien er geen relevante geurbronnen binnen de inrichting aanwezig zijn die geurhinder in de omgeving zullen veroorzaken is het ook niet noodzakelijk om geurbestrijdingsmaatregelen toe te passen.” Deze stelling staat haaks op de beleving van omwonenden in de directe omgeving van Sonac.

Onder punt 2.6.5 stelt de FUMO verder dat “Als gevolg van de activiteiten binnen de inrichting en de afstand tot de woningen in de omgeving zal er naar verwachting geen geurhinder optreden in de omgeving. Er zijn in de afgelopen 15 jaar dat Sonac haar activiteiten bedrijft op deze locatie geen geurklachten uit de omgeving bij het bedrijf of bij ons geregistreerd.” Deze stelling is zeer betwistbaar en wel om de volgende redenen. In geval van stankoverlast wenden de mensen zich in de regel niet tot de veroorzaker van het probleem, zijnde de fabriek, maar worden de klachten geuit naar de overheid c.q. de gemeente. Dat er bij de FUMO geen klachten gemeld zijn is al evenmin verwonderlijk. Immers, de FUMO als milieu-uitvoeringsorgaan van gemeenten en provincie in Fryslân, bestaat nog maar sinds enkele jaren. Uit de rapportage blijkt dat er geen onderzoek is gedaan naar de bij de gemeente Harlingen geregistreerde klachten over stankoverlast door Sonac. Afgaande op reacties van omwonenden blijkt bovendien dat er in het verleden wel degelijk klachten over stankoverlast bij de gemeente zijn gemeld.

Bovendien heeft de FUMO zelfs geen eigen onderzoek naar de geuremissies uitgevoerd, op basis waarvan objectief en feitelijk geconstateerd had kunnen worden dat er wel degelijk sprake is van ernstige geuroverlast.

De FUMO stelt dat zij als gevolg van de bedrijfsactiviteiten van Sonac geen geuroverlast verwacht. Wij zijn er echter van overtuigd dat op basis van de regelmatig terugkerende ervaringen over stankoverlast, de beweringen van de FUMO niet op reële en feitelijke onderbouwingen zijn gestoeld.

Tot slot.

De gemeente Harlingen heeft, naar eigen zeggen, ambities om de schoonste stad van ons land te zijn of te worden. Een ambitie die wij graag willen onderschrijven. Echter, met de komst en de opgedane publiekelijke ervaringen opgedaan met de afvalverbrandingsoven een aantal jaren geleden – een publieke en politieke storm in de gemeente - en wetend dat niet alle industriële ontwikkelingen en bedrijfsactiviteiten zich verhouden tot wooncomfort en veiligheid van burgers, zijn wij van mening dat

1. een bedrijf als Sonac geen activiteiten zou moeten bedrijven op zo’n korte afstand tot een woonwijk en;
2. dit zeer zeker niet mag leiden tot nota bene een verhoging van de bestaande capaciteit tot meer dan een verdubbeling ten opzichte van de huidige productie.

Met nadruk verzoeken wij dan ook de gemeenteraad:

- a. de vergunningverlening aan Sonac te heroverwegen,
- b. zorgvuldig onderzoek te (laten) doen naar de werkelijke geuremissies dan wel de ervaren stankoverlast voor omwonenden, en
- c. zichzelf, als gekozen bestuurders van deze gemeente, de vraag te stellen of een dergelijk bedrijf op deze locatie wel strookt met de ambities van de gemeente als schoonste stad van Nederland, of op z’n minst te werken aan een duurzaam woon- en leefklimaat voor al haar inwoners.

In afwachting van uw reactie, namens een groep bezorgde inwoners,

[Redacted signature]